

De serumspiegels van het totaal aan sulfapyridine (SP) en geacetyleerd sulfapyridine (Ac-SP) bij 32 patiënten met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa, gemeten in een klinische fase en poliklinisch, bij gebruik van 4 tot 6 g Salazopyrine.

26,5 µg/ml. Deze daling kon niet verklaard worden door verergering van de diarree of toediening van andere geneesmiddelen. Alle patiënten werden vóór ontslag uit het ziekenhuis uitvoerig ingelicht over de aard van hun ziekte en het belang van de voorgeschreven therapie. Desondanks blijkt dat 34% van de patiënten niet de voorgeschreven dosis Salazopyrine inneemt.

Bij 175 patiënten die een onderhoudsdosis van 3-6 g Salazopyrine gebruikten werd poliklinisch de serum sulfapyridinespiegel bepaald. Bij 21 van hen was in het serum geen sulfapyridine aantoonbaar. Vrijwel al deze patiënten vertelden bij navraag de voorgeschreven dosis trouw in te nemen!

Een goede controle op het innemen van een geneesmiddel, met name kwantitatieve bepaling in serum of urine van het middel of een metabooliet, vormt naar onze mening een on-

misbaar onderdeel van elk onderzoek naar de werking van geneesmiddelen.

Literatuur: HEES, P. A. M. VAN, en J. H. M. VAN TONGEREN (1976) In: I. T. WETERMAN, A. S. PENA en C. C. BOOTH, *The management of Crohn's disease*. Excerpta Medica. Amsterdam, bl. 183. — JONKERS, J. R. en F. W. H. M. MERKUS (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 995.

Nijmegen, juli 1977

P. A. M. VAN HEES

Zoals wij in ons artikel over therapietrouw schreven, is inderdaad een bepaling van een geneesmiddel of een metabooliet in lichaamsvloeistoffen een goede controle op de therapietrouw van de patiënt. De hierboven beschreven resultaten van VAN HEES en VAN TONGEREN passen goed bij de onderzoeken waarnaar in ons artikel werd verwezen. Ze vormen dan ook een waardevolle aanvulling op de stelling dat therapie-ontrouw een belangrijke factor is in de dagelijkse farmacotherapie.

Amsterdam, juli 1977

J. R. JONKERS
F. W. H. M. MERKUS

Chemotherapeutica en antibiotica tijdens zwangerschap en kraambed

JANSSENS en PUYENBROEK (1977) vermelden in hun artikel het antibioticum cloxacilline. De vermelding als zodanig is juist, maar zij is o.i. onvolledig. Flucloxacilline (Floxapen) vervangt oraal cloxacilline, omdat het ongeveer tweemaal beter geresorbeerd wordt, parenteraal is er geen verschil. Hoewel de individuele variatie vooral bij deze isoxazolyl-penicillinen erg groot is, komt de betere resorptie van flucloxacilline in vrijwel alle publikaties naar voren. Dit is misschien een aanvulling op het artikel, die voor de patiënt die oraal behandeld kan worden, van belang is.

Literatuur: JANSSENS, J. en J. I. PUYENBROEK (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 632.

Amstelveen, mei 1977

J. P. VAN WAARDHUIZEN

BERICHTEN

Buitenland

ALGEMEEN

De zee als bron van geneesmiddelen. In *Nature* (30 juni 1977 bl. 786) is een beschouwing verschenen over de zee als nog nauwelijks geëxploreerd gebied voor het onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen. Verreweg de meeste medicamenten die tegenwoordig worden gebruikt zijn aan het landleven ontleende natuurproducten van plantaardige, dierlijke of microbiële herkomst, of daarvan door chemische synthese afgeleide verbindingen. Er zijn nu aanwijzingen dat het speuren op land naar ongewone stoffen met een farmaceutische belofte, in de laatste jaren minder gaat opleveren. De belangstelling voor het rijke leven der zee, dat naar schatting een

half miljoen soorten omvat, begint dan ook te ontwaken. De cefalosporinen werden bv. in eerste aanleg uit een schimmel in zeewater geïsoleerd, terwijl in Japan kaïnezuur, afkomstig uit rode algen, als anthelminticum wordt gebruikt. Grote verwachtingen in dit opzicht, worden ook op de 2000 giftige diersoorten gebouwd, die vooral in tropische zeeën voorkomen. De biosynthese van een krachtig gif is een van de succesrijkste vormen van chemische evolutie en tevens een aanwijzing voor een ver van het normale afwijkend stofwisselingsproces. Tetrodoxine is zo'n gif dat in de kliniek al toepassing heeft gevonden als spierrelaxans en analgeticum, maar op veel grotere schaal bij het neurofysiologisch onderzoek wegens de unieke farmacologische eigenschappen. Het behoort tot de krachtigst toxische stoffen die bekend zijn, zoals kapitein COOK in 1774 reeds heeft ervaren toen zijn